

Tartalom

1. Kétdimenziós folytonos valószínűségi változók	9
1.1. Sűrűségfüggvény és valószínűség	9
1.2. Kétdimenziós folytonos eloszlás szemléltetése festékekkel	10
1.3. Feltételes valószínűség	12
1.4. Feltételes sűrűségfüggvény egy pozitív valószínűségű eseményen belül	13
1.5. Szorzási szabály független valószínűségi változókra	13
1.6. Általános szorzási szabály	14
1.7. Eloszlásfüggvény	16
2. Kétdimenziós egyenletes eloszlás	17
2.1. Egyenletes eloszlás véges területű halmazon	17
2.2. Végtelen területű halmazon nem létezik egyenletes eloszlás	17
3. Béta-eloszlások két dimenzióban	19
3.1. Ha az érkezések egyenletes eloszlást követnek dél és egy óra között	19
3.1.1. Három ember esete	19
3.1.2. Tíz ember esete	23
3.1.3. Általános eset	25
3.2. Ábrák	26
3.3. Feladatok megoldásokkal	32
3.4. Ha az érkezések egyenletes eloszlást követnek valamilyen véges intervallumon	34
3.5. Ha az érkezések tetszőleges eloszlást követnek (<i>Extra tananyag</i>)	35
4. Kísérleti eredmények függvényének várható értéke	37
4.1. Diszkrét eset (ismétlés)	37
4.2. Folytonos eset	38
4.3. Szorzat várható értéke	39
5. NSZT a kísérleti eredmények függvényének átlagára	41
5.1. Diszkrét eset (ismétlés)	41
5.2. Folytonos eset	43
6. Vetület- és feltételes eloszlások	45
6.1. Vetítések koordinátatengelyekre	45
6.2. Vetületeloszlások sűrűségfüggvénye	46
6.3. Feltételes eloszlások sűrűségfüggvénye	47
6.4. Feltételes sűrűségfüggvények rendszere	50
6.5. Sűrűségfüggvények keverése	51

6.6.	Feltételes eloszlásfüggvény	52
6.7.	Feltételes valószínűség	53
6.8.	Feltételes medián	54
6.9.	Feltételes várható érték	55
6.10.	Feltételes variancia	55
6.11.	Feltételes szórás	56
6.12.	Egy számolás mintapélda: $Y = \text{RND}_1$, $X = Y \cdot \text{RND}_2$	57
6.13.	Folytonos szimuláció két dimenzióban	59
7.	Transzformáció síkról síkra	63
7.1.	Példa: transzformáció szorzás és osztás segítségével	63
7.1.1.	A transzformáció definíciója	63
7.1.2.	A transzformáció inverzének képletpárja	63
7.1.3.	Az egységnégyzet képe egy „vitorla” alakú halmaz	64
7.1.4.	A transzformáció hatásának szemléltetése	64
7.1.5.	A „börtönács” „díszes rács”-ba transzformálódik, a négyzetből pedig „vitorla” lesz	68
7.1.6.	Pontfelhők transzformációja	70
7.1.7.	Eloszlások transzformációja	71
7.2.	Jacobi-mátrix	72
7.3.	Sűrűségfüggvények közötti kapcsolat	73
8.	Lineáris transzformáció síkról síkra	75
8.1.	Mátrixszal való szorzás	75
8.2.	Mátrixszal való szorzás és eltolás	76
9.	Transzformáció síkról egyenesre	77
9.1.	Példák ábrákkal szemléltetve	77
9.1.1.	Transzformáció a $z = x + y$ összegfüggvénnyel	77
9.1.2.	Transzformáció a $z = x \cdot y$ szorzatfüggvénnyel	78
9.1.3.	Transzformáció a $z = x/y$ hányadosfüggvénnyel	79
9.2.	Általános transzformációs képlet	80
9.3.	Számolások a fentebbi példákkal kapcsolatban	81
9.3.1.	Transzformáció a $z = x + y$ összegfüggvénnyel	81
9.3.2.	Transzformáció a $z = x \cdot y$ szorzatfüggvénnyel	84
9.3.3.	Transzformáció a $z = x/y$ hányadosfüggvénnyel	86
9.4.	Kétlépéses módszer a $z = x + y$ transzformáció esetén – példák ábrákkal szemléltetve	88
9.4.1.	Egyenletes eloszlás transzformációja két lépésben	88
9.4.2.	Az $f(x, y) = 4xy$ sűrűségfüggvényű eloszlás transzformációja két lépésben	89
9.4.3.	Kétdimenziós exponenciális eloszlás transzformációja két lépésben	90
9.5.	Kétlépéses módszer a $z = x + y$ transzformáció esetén – általános képlet	91
9.6.	Számolások a fentebbi kétlépéses példákkal kapcsolatban	93
9.6.1.	Egyenletes eloszlás transzformációja két lépésben	93
9.6.2.	Az $f(x, y) = 4xy$ sűrűségfüggvényű eloszlás transzformációja két lépésben	94
9.6.3.	Kétdimenziós exponenciális eloszlás transzformációja két lépésben	94
9.7.	Konvolúció	94

10. Regresszió a mediánnal és a várható értékkel	97
10.1. Regresszió egy dimenzióban	97
10.1.1. A medián minimál tulajdonsága	97
10.1.2. A távolság várható értékének minimalizálása	98
10.1.3. A várható érték minimál tulajdonsága	99
10.1.4. A távolság négyzete várható értékének minimalizálása	100
10.2. Regresszió két dimenzióban	101
10.2.1. A hiba abszolút értéke várható értékének minimalizálása	101
10.2.2. A hiba négyzete várható értékének minimalizálása	102
10.3. Egy számolós mintapélda	102
11. Normális eloszlások a síkon	105
11.1. Standard normális eloszlás a síkon	105
11.2. Standard normális eloszlás r korrelációval	106
11.3. Normális eloszlás $\mu_1, \mu_2, \sigma_1, \sigma_2, r$ paraméterekkel	109
11.4. Vetületeloszlások	116
11.5. Feltételes sűrűségfüggvény	117
11.6. Feltételes medián és várható érték	118
11.7. Feltételes szórás	118
11.8. Példa: Testmagasság és testsúly	119
11.9. Példa: A műszer hibáját korrigáljuk	122